

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зам. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

« ____ » _____
201__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політичне рішення

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація

05 Соціально-політичні науки
052 політологія
Магістр
Політологія

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2017/2018

Семестр

I

Кількість кредитів ECTS

3

Мова викладання

українська

Форма заключного контролю

екзамен

Викладачі: Петренко Ігор Ігорович к.п.н., доцент кафедри політичних наук

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Петренко Ігор Ігорович, к.п.н., доцент кафедри політичних наук

Затверджено

«_____» _____

20____ р.

Завідувач кафедри політичних наук

_____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № _____ від «_____»

_____ 20____ р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 201__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«_____» _____ 20____ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань про специфіку політичного рішення, підходи і моделі, що описують і пояснюють системи прийняття політичних рішень, формування базових вмінь та навичок щодо практичних операцій та процедур підготовки і просування окремих політичних рішень.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи та характеристики політичного процесу; основні політологічні теорії та методи політологічних досліджень; основні політологічні поняття та категорії; основи економічної теорії; основи політичного аналізу та прогнозування; основи практичної політології.

2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо політичних феноменів та явищ, політичних процесів та подій; застосовувати основні терміни, категорії й класифікації політології в аналізі соціальних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розвитку політичного процесу в умовах глобалізації та розбудови інформаційного суспільства, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей політичної системи України.

3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, соціальних подій та явищ; використання іншомовних фахових політологічних інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «*Політичне рішення*» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у I семестрі магістратури. Навчальна дисципліна знайомить студентів із специфікою політичних рішень, основними методологічними підходами і базовими концептуальними моделями прийняття політичних рішень, а також з основними принципами оптимізації та методами експертизи, проектування і планування окремих політичних рішень. Визначається сутність, особливості та типологія політичних рішень. Приділяється увага методологічним підходам та концептуальним моделям інтерпретації політичних рішень, зокрема: концепції “обмеженої раціональності” (Г. Саймон та інші), “мережевій концепції” (Д. Ноук, П. Річардсон, Х. Хекло та інші); концепції “організаційного інституціоналізму” (Дж. Марч, Дж. Олсен та інші); “біхевіоралістській моделі” (Г. Лассуела, Д. Лернер та інші), концепції “всезагальної раціональності” (К. Ерроу, Е. Даунс та інші), “інкременталістській моделі” (Ч. Лінблом, Е. Вудхауз та інші), концепції “групової репрезентації” (Р. Даль, Ф. Шміттер та інші). Послідовно розглядаються цикли і фази прийняття політичних рішень. Пояснюються методи аналізу та оцінки політичних рішень. З'ясовуються основи імітаційного проектування та планування політичних рішень.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про особливості політичних рішень; вивчити підходи і концепції, розроблені в межах сучасної теорії прийняття політичних рішень; вивчити робочу метамодель інтерпретації комплексного механізму прийняття політичних рішень; дослідити мережеву структуру механізму прийняття політичних рішень; визначити взаємозв'язки формальних та неформальних аспектів організаційної структури прийняття політичних рішень в державному секторі; проаналізувати циклічну динаміку та основні фази процесу прийняття політичних рішень; оволодіти методами оцінки окремих політичних рішень з використанням візуалізації, експертизи проектів та результатів рішення; засвоїти методи проектування концепції та планування просування окремого політичного рішення; отримати досвід групової та індивідуальної роботи в робочій дискусії, експертизі альтернатив та презентації проекту політичного рішення.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	сутність, особливості та типологію політичних рішень	Лекція, семінар, самостійна робота	Письмова контрольна робота, екзаменаційна робота	5
1.2	основні концептуальні підходи і теоретичні моделі інтерпретації прийняття політичних рішень	Лекція, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, екзаменаційна робота, екзаменаційна робота	6
1.3	цикли і фази прийняття політичних рішень	Лекція, семінар, самостійна робота	Письмова контрольна робота, екзаменаційна робота	7
1.4	методи аналізу та оцінки політичних рішень	Лекція, семінар, самостійна робота	Конспект першоджерел, екзаменаційна робота	7
1.5	основи імітаційного проектування та планування політичних рішень	Лекція, семінар, самостійна робота	Усна доповідь, письмова контрольна робота, екзаменаційна робота	7
	Вміти:			
2.1	описати та пояснити специфічні способи і процедури прийняття політичних рішень в Україні (зокрема законодавчих та адміністративних)	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій, Екзаменаційна робота	6
2.2	аналізувати мережеву структуру механізму та циклічний процес прийняття рішень в державному секторі	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, пояснення до конспекту першоджерел презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій, екзаменаційна робота	6
2.3	давати оцінку альтернатив, змісту і результатів прийнятих політичних рішень	Семінар, Самостійна робота	презентація самостійного дослідження, письмова	8

			контрольна робота	
2.4	проводити самостійне дослідження окремо прийнятого рішення (case study) з використанням елементів управлінської, спеціальної, правової та фінансово-економічної експертизи	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, самостійне творче завдання	8
2.5	проводити розробку, пояснення та презентацію пояснювальної записки, яка містить базову концепцію проекту окремого політичного (державного) рішення	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, текст презентації концепції проекту рішення	8
2.6	оцінювати можливі наслідки альтернативних варіантів проєктованого рішення	Семінар, самостійна робота	Текст рекомендацій	7
2.7	розроблювати план просування (блокування) проекту політичного рішення	Самостійна робота	Текст плану	7
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої літератури щодо політичних рішень в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, текст рекомендацій	3
3.2	презентувати результати проведених досліджень політичного рішення та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	3
3.3	вести полеміку стосовно питань процесу прийняття політичних рішень та їх аналізу на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом політичних наук	Семінари	Дискусії	3
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу щодо політичних рішень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	2
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, пов'язанні із верифікацією результатів існуючих оприлюднених досліджень політичних рішень, та порівнювати їх із результатами власне	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5

	проведених досліджень на основі методик практичної політології			
4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість проведених досліджень політичних рішень і пояснень особливостей процесу прийняття політичних рішень	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, екзаменаційна робота	2

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни					
Програмні результати навчання	.1	.2	.1	.1	.2

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів, з використанням інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна екзаменом.

Перша частина курсу присвячена теоретико-методологічному вступу та аналізу механізму прийняття політичних рішень.

Друга частина курсу присвячена розгляду циклічної динаміки процесу і характеристики етапів прийняття політичних рішень та технологіям просування й блокування політичних рішень.

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.5), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.7); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у

- відповіді
2. Доповнення / дискусія:
 - 3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,
 - 2 бали – доповнення змістовне
 - 1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію
 3. Конспект першоджерел:
 - 2 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями
 - 1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень
 4. Самостійна робота, підсумкова письмова робота:
 - 10-9 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи
 - 8-7 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності
 - 6-5 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності
 - 4-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань
 6. Кожне питання в екзаменаційній роботі (40 тестових питань):
 - 1 – правильна відповідь;
 - 0 – неправильна відповідь.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних робіт

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Частина 1. Загальні засади процесу прийняття політичних рішень</i>				
1	Тема 1. Сутність, особливості та типологія політичних рішень	2	1	3
2	Тема 2. Теорія прийняття політичних рішень	2	1	3
3	Тема 3. Методологічні підходи та концептуальні моделі інтерпретації політичних рішень	2	2	10
4	Тема 4. Механізм прийняття політичних рішень: структура та основні компоненти	2	2	4
<i>Частина 2. Технології прийняття політичних рішень</i>				
5	Тема 5. Цикли і фази прийняття політичних рішень. Пояснюються методи аналізу та оцінки політичних рішень.	2	2	8
6	Тема 6. Методи аналізу та оцінки політичних рішень.	2	2	8
7	Тема 7. Імітаційне проектування та планування політичних рішень	2	2	8
8	Індивідуальна самостійна робота: “Пояснювальна записка, що містить базову концепцію проекту окремого політичного (державного) рішення”			10
9	Індивідуальна самостійна робота: “Плану просування (блокування) проекту політичного рішення”			10
	ВСЬОГО	14	12	64

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 14 год.

Семінари – 12 год.

Самостійна робота - 64 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Дегтярев А.А. Принятие политических решений: Учебное пособие \ А.А. Дегтярев. – М. : КДУ, 2004. – 416 с.
2. Демидов В.В. Процесс принятия политических решений: учебное пособие / В.В. Демидов, В.В. Дудин — Новосибирск: САУМК, 2008. — 186 с.
3. Клементевич Т. Процесс принятия политических решений // Элементы теории политики. Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского университета, 1991. – С. 384-403.
4. Саймон Г.А. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Г.А. Саймон [пер. з англ.]. — Вид. переробл. і доп. числен. заув. авт. — К.: АртЕк, 2001. — 392 с.
5. Соловьев А.И. Принятие государственных решений : учебное пособие / А.И. Соловьев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : КНОРУС, 2009. – 344 с.
6. Стоун Д. Парадокс політики. Мистецтво ухвалення політичних рішень / Д. Стоун – К. : Видавничий Дім “Альтернати- ви”, 2000. – 304 с.

Додаткова:

1. Бьюкенен Дж., Таллок Г. Расчет согласия // Бьюкенен Дж. Сочинения. Т. 1. М., 1997
2. Дегтярев А.А. Методологические подходы и концептуальные модели в интерпретации политических решений // Политические исследования. – 2003. – № 21 . – С. 1 59-160.
3. Кастельс М. Становление общества сетевых структур // Новая индустриальная волна на Западе / Под. ред. В.Л. Иноземцева. М., 1999
4. Клементевич Т. Процесс принятия политических решений // Элементы теории политики. Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского университета, 1991. – С. 384-403.
5. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: Навч. посіб. / Крупник А.С., Линьов К.О., Нужний Є.М., Рудик О.М. – К.: Видавничий дім “ПРОСТІР”, 2007. – 156 с.
6. Сморгунов Л.В. Сетевой подход к политике и управлению // Политические исследования. 2001. № 3.
7. Хейвуд Э. Политология: учебник для студентов вузов [Пер. с англ. Подред. гт. Водолазова, В.Ю. Бельского]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.
8. Фармер М. Рациональный выбор: теория и практика // Политические исследования. 1994. № 3.
9. Швери Р. Теория рационального выбора: аналитический обзор // Социологический журнал. 1995. № 2
10. Dahl R. Who Governs? Democracy and Power in American City. New-Haven; L., 1961.
11. Domhoff W. Who Rules America? Power and Politics in the Year 2000. L.; Toronto, 2000
12. Dror Y. Mudding Through – Science or Inertia // Public Administration Review. 1964. № 24
13. Dror Y. Public Policymaking Reexamined. New Brunswick; Oxford, 1989.
14. Etzioni A. Mixed Scanning: A “Third” Approach to Decision-Making // Public Administration Review. 1967. № 27.
15. Etzioni A. The Moral Dimension: Toward a New Economics. N. Y.; L., 1988.
16. Lindblom Ch. Woodhouse E. The Policy-Making Process. Upper Saddle River, 1993.
17. Knoke D., Kuklinski J. Network Analysis. Beverly Hills, 1982.
18. The Institutionalism in Organizational Analysis / Ed. by W. Powell and P. Di Maggio. Chicago, 1991

19. Rhodes R. From Prime Ministerial Power to Core Executive // Prime Minister, Cabinet and Core Executive / Ed. by R. Rhodes and P. Dunleavy. Basingstoke, 1995
20. Simon H. Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Process in Administrative Organizations. N.Y., 1997
21. Simon H. New Science of Management Decision. N.Y. ; Evanston, 1960